

Prevence kriminality na lokální úrovni – názory expertů z praxe

Mgr. Jakub Holas, IKSP

V minulosti uskutečnil IKSP dva dotazníkové výzkumy, které mapovaly názory profesionálů v oblasti prevence kriminality na lokální úrovni. V prvním případě (2005) se jednalo o menší vzorek měst (55 respondentů), která nově přistoupila do státního systému podpory prevence na místní úrovni. Ve druhém případě (2007) byly zmapovány názory relevantních autorit v prevenci kriminality ve všech větších obcích ČR (více než 200 obcí, 622 respondentů). Jádrem dotazování byly názory profesionálů na efektivitu a přínos jednotlivých preventivních strategií v lokalitě a jejich další rozvoj.

Opět v úzké spolupráci s Odborem prevence kriminality MV ČR uskutečnil IKSP v roce 2023 další dotazníkový výzkum, mapující názory profesionálů v oblasti prevence kriminality na lokální a krajské úrovni. Při tvorbě dotazníku byla využita, případně aktualizována, řada položek z výše uvedeného výzkumu 2007. Dotazník byl vypracován ve třech mírně odlišných verzích pro tři skupiny adresátů: profesionály preventivní práce z úrovně obcí, manažery prevence jednotlivých krajů, jakož i experty na prevenci z územních odborů Policie ČR.

Osloveno bylo 883 expertů; z nich kompletní dotazník vyplnilo 215 informantů, což představuje 24% návratnost.

Dotazník obsahoval 28 otázek, některé z nich ale byly poměrně komplexní a zahrnovaly celý set podotázek. Jiné byly formulovány jako otevřené, kdy sice k odpovědi přistoupila jen část respondentů, ale jejich odpovědi bylo třeba obsahově vyhodnotit.

Funkční zařazení respondentů

	Abs. četnost	%
manažer prevence kriminality (preventista) v obci	86	40,0
zástupce obecní policie odpovědný za úsek prevence	41	19,1
pracovník odboru sociálních věcí pověřený agendou prevence	17	7,9
starosta, místostarosta	14	6,5
jiný pracovník, jehož náplň má nejblíže k problematice veřejného pořádku a bezpečnosti (např. předseda komise)	8	3,7
jiné funkční zařazení	4	1,9
příslušník PČR odpovědný za úsek prevence	35	16,3
manažer prevence kriminality (preventista) na kraji	10	4,7
Celkem N	215	100,0

Jako určitou „ochutnávku“ zde předkládám jednu z klíčových položek celého dotazování, kterou je hodnocení účinnosti používaných preventivních opatření. Zpracovány byly jen odpovědi těch dotázaných, v jejichž obci je konkrétní opatření (formou projektu) aplikováno.

Pořadí preventivních projektů podle průměrné známky hodnocení

(1- výborná účinnost, 2- slušná účinnost, 3- dostatečná s výhradami, 4 - nedostatečná účinnost)

	Průměrná známka	N
1. kamerový monitorovací systém	1,64	203
2. pochůzková činnost obecní policie (okrsky)	1,72	192
3. zvýšený dohled obecních policistů nad určitými místy	1,72	193
4. asistent prevence kriminality	1,80	146
5. účast obecní policie na vzdělávacích akcích	1,80	193
6. kamerový monitorovací systém s analytickými prvky	1,84	152
7. technické vybavení obecní policie (vysílačky, PC	1,84	193
8. účast Policie ČR v poradních orgánech (pracovní skupiny...)	1,91	200
9. sportovní hřiště volně přístupné pro mládež	1,98	211
10. napojení veřejných objektů obce na PCO	2,01	180
11. přednášky na školách o rizikovém chování	2,02	207
12. skatepark, posilovna, horolezecká stěna, lanové centrum...	2,08	198
13. osvětlení ulic (s preventivním záměrem)	2,08	210
14. klub pro neorganizovanou mládež (nizkoprahový apod.)	2,10	172
15. zvýšený dohled Policie ČR nad určitými místy	2,10	200
16. kontaktní zařízení pro uživatele drog	2,12	162
17. senior akademie, informační akce pro seniory	2,13	200
18. preventivní projekty realizované Policií ČR	2,18	190
19. domovník – preventista	2,20	83
20. zabezpečování veřejných objektů mechanickými zábranami	2,21	202
21. dětské a mládežnické organizace pečující o mládež ohroženou soc. patologickými jevy	2,27	161
22. terénní práce s jedinci ohroženými soc. patologickými jevy	2,28	165
23. forenzní identifikační značení předmětů (FIZ)	2,30	124
24. psychosociální poradenství, linky důvěry	2,36	160
25. systémová práce s rizikovou mládeží včetně rodin	2,38	169
26. informační akce pro občany k prevenci vloupání, podvodů...	2,38	200
27. komunitní prevence	2,42	178
28. uzamykatelné stojany na kola	2,44	147
29. kontroly restauračních zařízení – podávání alkoholu mladistvým	2,46	195
30. programy pro oběti trestné činnosti včetně azylového bydlení	2,49	156